

Statsbanerne. Skal der virkelig gjøres noget Alvorligt, vil man ganske sikkert her have en efter min Mening overmaade frugtbar Anvendelse for endel af Overskudet. Det vil ikke være med de 500,000 Kr., der staa opførte som Dyrtidstillæg, og maaste ikke med det dobbelte Beløb, at man paa nogen passende Maade vil kunne komme igjennem. Det er aldeles nødvendigt, at man engang gjør noget Alvorligt, for at ikke Embedsmænd overfor alle Ienbyrdige, overfor Eigestillede udenfor Statsembedsklassen skulle staa i økonomisk Henseende som Mindremænd. — Inden jeg gaar over til at omtale det Spørgsmaal, som egentlig er det eneste, der har bragt mig til at tage Ordet, skal jeg dog paa Veien kaste endnu et Blik paa Forsvarsudgifterne. Det ærede Medlem for 10de Kreds, som sidder i min Nærhed (Sessen), og som stedse har en saa varm Interesse for disse Udgifter, har iaar, hvad jeg skal fremhæve, og fremhæve som et glædeligt Tegn, endelig faaet den Erkendelse, at Staten offerer Meget, overmaade Meget paa disse Forsvarsudgifter. Jeg skal heri fuldstændig slutte mig til den høitærede Landsthingsmand, og jeg skal udtale, at jeg neppe tror, han nogensinde har hævedet en mere ubestridelig Sandhed end denne. Det vilde paa den anden Side ogsaa være besynderligt, hvis man nu vilde fornegte denne Sandhed. Det nuværende Budget viser jo, at til Marine og Hær tilfammen bliver der i dette Aar bevilget paa det Allernærmeste 16 Millioner, endog over 16 Millioner Kroner — 16,055,452 Kr., naar vi skulle tage det aldeles nøy. Naar man vil sammenholde dette Beløb med den Sum, som den høitærede Finantsminister i sine velvillig meddelte Oplysninger angav at være det virkelige, samlede Udgiftsbeløb, saa faaer vi et Forhold som 16 Millioner til 40 Millioner, det vil sige 40 pCt. Dengang jeg sidst opholdt Thinget med at anstille nogle økonomiske Betragtninger over dette Forhold, vare vi komne til 31,6 pCt. Det vil altsaa ses, at vi ikke ere bleven staaende, men have bevæget os godt frem paa samme Vej. Men det er ikke min Hensigt at komme tilbage til disse Betragtninger. Jeg har engang med al den Varme, jeg formaade, udtalt mig om dette Forhold, og jeg ønsker ikke at gjentage, hvad jeg da har sagt. De, der interessere sig derfor, kunne jo i Rigsdagstidenden erholde en tilstrækkelig Oplysning. Der er imidlertid dog et Punkt, som jeg endnu supplerende vil tilføje, fordi jeg ikke tidligere har fremhævet det. Det syntes jo, som om den høitærede Landsthingsmand, til hvem jeg nys sigtede, ikke var fuldkommen tilfreds. Han havde vel ikke Noget at indvende imod, at det er i og for sig et meget betydeligt Beløb, der offeres paa Forsvarsvæsenet, men han syntes ikke at være ganske saa tilfreds med den Maade, hvorpaa det er fordelt mellem Marinen og Hæren. Han syntes, at Krigsministeren var denne Gang gaaet

af med Særen, at han ved at opnaa disse to — thi det er for Diebliffet kun to — samøse Kanoner, som vistnok ere overmaade heldige, skulde have ikke blot erholdt, hvad han paa en passende Maade kunde gjøre Krav paa, men ogsaa have taget en ikke ubetydelig Del af det, hans Kollega egentlig skulde have haat, og at det saaledes var den meget beklagelige Marineminister, der denne Gang stod som brøstholden. Det er altsaa om dette Punkt, at jeg supplerende vil tilføje en kort Bemærkning, dette Punkt nemlig: Hvorledes det, naar vi ganske se bort fra Størrelsen af Forsvarsudgifterne, stiller sig med Hensyn til det Forhold, i hvilket disse ere fordelte mellem Marinen og Hæren. Lad mig først gjøre opmærksom paa, at, naar jeg nu taler om, hvad der gives til Marinen, og hvad der gives til Hæren, saa tager jeg det ligefrem efter vore Statsregnskaber og vore Budgetter. Jeg veed meget vel, at under Marinen fortere forskjellige Brancher, der ikke i strengeste Betydning kunne siges at angaa Forsvaret. Der fortere derunder Jyrsvænet, Opnuddringsvænet og forskellige andre Væsen, og jeg mener, at den Fremgang, som i det Hele viser sig ved Marinevæsenet, ogsaa i rigt Maal er kommet disse Væsen til Del. Jeg tror, at ethvert Væsen, det være sig af en hvilken som helst Art, der kommer ind under Marinebestyrelsen, ogsaa vil blive pleiet og nærret paa den mest tilfredsstillende Maade og udvikle sig til en overordentlig respektabel Kraft og Jylde i kort Tid. Saa vi tilbage — jeg vil ikke sige til Oldtiden, skjøndt det nu ligger langt tilbage for os — til for nogle og tredive Aar siden for at faa et Udgangspunkt, vil man finde, at der under Christian den 8de blev anstillet de alvorligste Overveelser over, hvorledes Statens Økonomi for lang Tid skulde indrettes, og hvorledes man bedst skulde fordele Udgifterne mellem de forskellige Brancher, som Statsjensestens forsvarlige Udførelse krævede, og vi fik et overordentlig vel udarbejdet Budget for 1841. Jeg vil bede om Tillæbelse til at angive nogle Summer efter dette Budget. Det vil rigtignok tage sig støvende ud overfor vore nuværende Forhold, men lad os dog høre dem. Der blev Marinen opført — jeg nævner kun runde Tal — med 1 Million (Floug: Daler!), ja naturligvis 1 Million Daler; dengang vare vi jo ikke saa lykkelige at have Kroner. Altsaa, der var en Million Daler til Marinen og omtrent 3 Millioner Daler til Hæren, eller for at oversætte det paa Nydansk, 2 Millioner Kr. til Marinen og 6 Millioner Kr. til Hæren. Det var altsaa efter et Forhold som 1 til 3, at man dengang troede passende at kunne fordele Beløbene. Lad os nu gjøre et langt Spring og komme til de sidste Aar. Jeg skal da først nævne, hvorledes det stod sig i Aaret 1872—73 efter Statsregnskabet. Jeg nævner Statsregnskabernes Resultater, saalænge jeg har dem, og holder mig til dem, thi det er jo